Lietas Nr. C31284115

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

2015. gada 22. septembrī

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa tiesnese L. Leja rakstveida procesā Rīgā, Baložu ielā 14, izskatīja civillietu AS "/nosaukums A/" maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2015. gada 30. martā AS /Nosaukums A/ (turpmāk – Prasītāja) cēlusi tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ (turpmāk – Atbildētāja) par naudas piedziņu.

Prasībā norādīts, ka 2008. gada 26. septembrī starp Prasītāju un Atbildētāju tika noslēgts līgums Nr. VK10037010 par VIVA norēķinu karšu izsniegšanu un lietošanu (turpmāk – Līgums), ar kuru Atbildētājai piešķirts atļautais kredīts 426,86 EUR (300,00 LVL) apmērā ar ikmēneša procentu likmi 1,99 %.

Līguma 1.9. un 1.10. punkts noteic, ka Atbildētājai katra norēķinu cikla laikā (viens kalendārais mēnesis) bija jānorēķinās ar Prasītāju veicot ikmēneša maksājumu. Līguma 5.3. punkts noteic, ka ar ikmēneša maksājumu veikšanu tiek dzēsta Atbildētāja saistība pret Prasītāju, t.i., tiek atgriezts izmantotais kredīts, maksāti procenti par atļautā kredīta izmantošanu, aprēķinātie līgumsodi un citi, saskaņā ar Tarifiem obligātie maksājumi.

Saskaņā ar līguma 1.22. punktu Tarifi ir spēkā esošs Prasītājas pakalpojumu cenrādis. Tarifos tiek norādīti procentu un līgumsodu apmēri. Tarifi, to grozījumi un papildinājumi ir līguma neatņemama sastāvdaļa.

Saskaņā ar līguma 5.10. punktu, par neatļautā kredīta izmantošanu Atbildētāja maksā līgumsodu par patēriņu saskaņā ar līguma Tarifiem (0,167 % par patēriņu dienā no neatļautā kredīta apjoma). Līgumsodi par patēriņu tiek aprēķināti no dienas, kad Prasītāja saņem informāciju par darījuma, kura rezultātā pieļauts atļautā kredīta pārtēriņš, veikšanu līdz tā dzēšanas dienai.

Atbildētāja līdz Līgumā noteiktajam maksājuma datumam neveica ikmēneša maksājumu, līdz ar to saskaņā ar Līguma noteikumiem jāmaksā līgumsods par termiņa nokavējumu no nesamaksātās ikmēneša summas, saskaņā ar līguma Tarifiem (0,25 % dienā). Līguma noteikumi paredz, ka Atbildētājai maksājums jāveic līdz katra mēneša 10. datumam, nodrošinot pilnīgu ikmēneša maksājuma saistību dzēšanu pret Prasītāju.

Atbildētāja nepildīja ar Līgumu uzņemtās saistības, jo neveica maksājumus atbilstoši līguma apmaksas noteikumiem, proti, pēdējais maksājums tika veikts 2014. gada 13. augustā 11,38 EUR apmērā.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587., 1589., 1716., 1717. pantu, 1720. panta 2. punktu, 1753., 1756., 1757., 1759. panta 1. punktu 1762. panta 1. punktu, 1764., 1765. panta pirmo daļu, 1811., 1934., 1943. un 1946. panta pirmo daļu.

Prasītāja lūdz piedzīt no Atbildētājas par labu Prasītājai no Līguma izrietošās un neizpildītās maksājuma saistības – pamatparādu 435,91 EUR (kas sastāv no atļautā (426,86 EUR) un neatļautā (9,05 EUR) kredīta), līgumiskos procentus 266,59 EUR un līgumsodu 43,60 EUR. Tāpat lūdz piedzīt no Atbildētājas par labu Prasītājai tiesas izdevumus, kā arī atzīt Prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos procentus 6 % gadā no piespriestās, bet nesamaksātās pamatparāda summas.

[2] Līdz sprieduma taisīšanai lietā Atbildētājas rakstveida paskaidrojumi tiesā nav saņemti. Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otrajai daļai paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā (..).

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmā daļa noteic, ka ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Tā kā puses nav izteikušas lūgumu lietu iztiesāt tiesas sēdē un tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt sēdē, lieta atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmajai daļai izskatāma rakstveida procesā, paziņojot pusēm datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Ņemot vērā minēto un ievērojot, ka pusēm ir nosūtīts paziņojums par to, ka lieta tiks izskatīta rakstveida procesā un nolēmuma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā 2015. gada 22. septembrī tiesa atzīst par iespējamu lietu izskatīt rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[3] Pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus un novērtējusi tos kopsakarā ar tiesību normām, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

[4] Saskaņā ar Civillikuma 1402. pantu saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma. Saskaņā ar Civillikuma 1512. pantu pie katra saistību līguma būtības pieder savstarpējs apsolījums un tā pieņemšana no abām pusēm divpusējos līgumos.

No lietas materiāliem pievienotā 2008. gada 26. septembra Līguma Nr. VK10037010 redzams, ka līgumslēdzēji vienojušies, ka Prasītāja piešķir Atbildētājai kredītu 426,86 EUR (300,00 LVL) apmērā ar aizdevuma atmaksas termiņu 24 mēneši, proti, līdz 2009. gada 26. septembrim.

Tiesa atzīst, ka puses noslēgušas tiesisku darījumu, un kā darījuma dalībnieki uzņēmušies saistības viens pret otru.

Saskaņā ar Civillikuma 1587. pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildījuma grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus. Civillikuma 1590. pantā noteikts, ka katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu.

Lietā pierādīts, ka Prasītāja savas saistības pret Atbildētāju ir izpildījusi un piešķīrusi Atbildētājai patēriņa kredītu. Tiesai nav pamata apšaubīt, ka Atbildētāja to ir saņēmusi. Līgumā noteiktā patēriņa kredīta izsniegšanu apstiprina Atbildētājas konta izraksts Nr. 3212503-2015/0313.

[4.1] Prasītāja lūdz piedzīt no Atbildētājas parādu 435,91 EUR apmērā, kas sastāv no atļautā kredīta 426,86 EUR un neatļautā kredīta 9,05 EUR apmērā.

Civillikuma 1943. pants noteic, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Atbilstoši Līguma noteikumiem Atbildētājam norēķinu ciklā – viena kalendārā mēneša laikā – ir jāatmaksā izmantotā kredīta daļa un jāsamaksā procenti, veicot maksājumu līdz nākamā mēneša 10. datumam (ieskaitot).

Civillikuma 1828. pantā norādīts, ja izpildījumam ir noteikts laiks, tad parādniekam tas jāievēro, negaidot sevišķu kreditora atgādinājumu. Saskaņā ar Civillikuma 1652. panta pirmās daļas 3. punktu parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu.

Kā izriet no prasības pieteikumā un parāda aprēķinā norādītā, no Atbildētājas pēdējais maksājums saņemts 2014. gada 13. augustā 11,38 EUR apmērā.

Atbildētāja nav apstrīdējusi noslēgtā līguma tiesiskumu, un tiesai nav iesniegusi pierādījumus tam, ka savas saistības ir izpildījusi un saņemto aizdevumu līgumā noteiktā termiņā ir atmaksājusi.

Civilprocesa likuma 93. panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Savukārt Civilprocesa likuma 96. panta piektā daļa noteic, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Civillikuma 1838. pants noteic, ka pienākums pierādīt to, ka samaksa ir izdarīta, ir tam, kas to apgalvo.

Lietā konstatēts, ka Atbildētāja nav izmantojusi savas Civilprocesa likuma 74. pantā paredzētās tiesības, proti, nav sniegusi rakstveida paskaidrojumus, nav cēlusi iebildumus pret prasību, nav apstrīdējusi prasības pieteikumā minētos faktus, kā arī nav tiesā iesniegusi pierādījumus, ka būtu veikta parāda samaksa. No tā secināms, ka Atbildētājai nav pamatotu iebildumu pret prasību. Tādējādi tiesai nav pamata apšaubīt Prasītājas prasības

pieteikumā norādītos apstākļus – faktu, ka Atbildētāja nav atmaksājusi Prasītājai kredītu saskaņā ar Līguma maksājumu grafiku. Līdz ar to atzīstams, ka prasības pieteikumā norādītos apstākļus apstiprina lietā iesniegtie rakstveida pierādījumi un Prasītāja ir pierādījusi savu tiesību pēc prasījuma.

Tiesai nav pamata apšaubīt Prasītājas parāda aprēķinu, ņemot vērā to, ka Atbildētāja pret to nav iebildusi.

Saskaņā ar Civillikuma 1425. pantu katra saistība jāizpilda pilnā apmērā, un nevienu nevar piespiest apmierināties tikai ar kādas saistības daļas izpildījumu.

Lietā nav nodibināti apstākļi, kas apstiprinātu, ka Atbildētāja būtu izpildījusi savas maksājuma saistības un parāda summu pilnībā vai daļēji tās būtu samaksājusi. Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka Prasītājas prasījums par neatmaksātā aizdevuma 435,91 EUR, kas sastāv no atļautā un neatļautā patēriņa kredīta, apmērā piedziņu ir pamatots un apmierināms.

[4.2] Prasītāja lūdz piedzīt no Atbildētājas līgumiskos procentus, kas aprēķināti par laika posmu no 2010. gada 13. septembra līdz 2013. gada 28. jūnijam 266,59 EUR apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1946. panta pirmo daļu, procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu. Savukārt, saskaņā ar Civillikuma 1756. pantu, pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Civillikuma 1753.pantā ir noteikts, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Atbilstoši Civillikuma 1946. pantam procenti par aizdevumu dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti, vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu.

Atbilstoši 2005. gada 21. aprīļa Prasītājas valdes sēde apstiprinātajiem tarifiem, mēneša procentu likme par kredīta izmantošanu noteikta 1,99% apmērā. Atbildētāja tiesai nav iesniegusi pierādījumus tam, ka ir veikusi līgumā pielīgto procentu samaksu.

Civillikuma 1763. panta 1. punkts noteic, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Tiesa atzīst, ka prasījums arī šajā daļā ir pamatots un apmierināms, un no Atbildētājas par labu Prasītājai piedzenami nesamaksātie procenti par aizdevuma lietošanu 266,59 EUR apmērā par laika posmu no 2010. gada 13. septembra līdz 2013. gada 28. jūnijam.

[4.3] Prasītāja lūdz piedzīt no Atbildētājas līgumsodu par ikmēneša maksājuma samaksas nokavējumu 43,60 EUR apmērā par laika posmu no 2010. gada 13. septembra līdz 2013. gada 28. jūnijam, kas sastāv no ikmēneša maksājuma samaksas nokavējuma un neatļautā kredīta izmantošanas.

No prasības pieteikuma un parāda aprēķina paskaidrojuma izriet, ka Prasītāja līgumsodu samazinājusi.

Saskaņā ar Civillikuma 1716. pantu līgumsods ir pamet̄ums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpilda vai neizpildītu pienācīgi. Savukārt Civillikuma 1652. panta 3. punkts noteic, ka parādnieka nokavējums iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai ar līgumu.

Lietā nav strīda, ka līgumā noteiktajā termiņā Atbildētāja maksājumus nav veikusi, tādējādi pieļaujot nokavējumu, tādēļ, atbilstoši Līguma 5.11. punktam, par termiņā neveiktu ikmēneša maksājumu jāmaksā līgumsods 0,25 % dienā, tātad 90 % gadā.

Prasītāja ir pievienojusi prasības pieteikumam parāda aprēķinu. Prasītāja līgumsodu ir aprēķinājusi 43,60 EUR apmērā, proti, 42,69 EUR līgumsods par ikmēneša maksājuma samaksas nokavējumu un 0,91 EUR līgumsods par neatļautā kredīta izmantošanu. Tā kā Atbildētāja pieļāvusi līgumsaistību nepienācīgu izpildi attiecībā uz maksājumu veikšanu, tiesa atzīst, ka ir pamats līgumsoda piemērošanai.

Saskaņā ar Civillikuma 1717. panta otro daļu līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas, taču tam jābūt samērīgam un atbilstošam godīgai darījumu praksei. Tātad tas neizslēdz līgumsoda apmēra vērtēšanu, ievērojot Civillikuma 1. pantā noteikto labas ticības principu un samērīguma principu. Uz šādu tiesas pienākumu norādīts judikatūrā (*sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2008. gada 14. maija spriedumu lietā Nr. SKC-212/2008*).

Judikatūrā atzīts, ka jautājums par līgumsoda apmēru izlemjams tiesas ieskatā saskaņā ar Civillikuma 5. pantā noteikto taisnības apziņu un vispārējiem tiesību principiem (*sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2008.gada 14.maija spriedumu lietā Nr.SKC-212/2008, 2009. gada 20. maija spriedumu lietā Nr. SKC- 161/2009*). Līgumsodam ir akcesoras saistības raksturs un, neraugoties uz Civillikuma 1587. panta kategorismu, arī tā piemērošanai var būt izņēmumi. Gadījumos, kad no lietas apstākļiem secināms, ka līgumsods pēc tā apmēra, salīdzinot ar iespējamiem pārkāpuma izraisītajiem zaudējumiem, veic galvenokārt sodīšanas funkciju, tā piemērošana vērtējama atbilstoši vispārējiem sodīšanas rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanas principiem, tostarp soda samērīguma un taisnīguma principiem.

Tiesa atzīst, ka līgumsods 43,60 EUR apmērā ir samērīgs ar galvenā parāda summu, kas konkrētajā gadījumā ir 43,59 EUR, Prasītāja ir rīkojusies labā ticībā, un līgumsodam nav izteikti sodošs raksturs.

Līdz ar to Prasītājas prasījums par līgumsoda piedziņu ir apmierināms un no Atbildētājas par labu Prasītājai ir piedzenams līgumsods 43,60 EUR apmērā.

[5] Civilprocesa likuma 195. pants noteic, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā cita starpā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru. Atbilstoši Civillikuma 1763. panta 1. punktam nosakāms, ka procentu pieaugums apstājas, kad nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu. Civillikuma 1765. panta ceturtā daļa noteic, ka procenti aprēķināmi tikai no paša kapitāla.

Tiesa atzīst, ka nosakāmas Prasītājas tiesības par laiku līdz tiesas sprieduma izpildei (izsoles dienai), saņemt no Atbildētājas likumiskos 6 % (sešus procentus) gadā no pamatparāda summas, proti, 435,91 EUR.

[6] Apmierinot prasību, atbilstoši Civilprocesa likuma 41. panta pirmajai daļai pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Ar tiesas spriedumu apmierināta prasība par parāda piedziņu 746,10 EUR apmērā (435,91 EUR + 266,59 EUR + 43,60 EUR), par kuru saskaņā ar Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1. punkta "a" apakšpunktu Prasītāja ir samaksājusi valsts nodevu 111,91 EUR apmērā, kas piedzenama no Atbildētājas par labu Prasītājai.

Prasītāja apmaksājusi arī ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR apmērā, kas piedzenami no Atbildētāja par labu Prasītājai.

Līdz ar to no Atbildētāja par labu Prasītājai piedzenama samaksātā valsts nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi kopsummā 116,61 EUR.

Ņemot vērā to apstākli, ka kopējie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma noraksta, tiesas paziņojumu un pavēstu nosūtīšanu pusēm atbilstoši lietā esošai izziņai par ar lietas izskatīšanu saistītiem izdevumiem ir 7,00 EUR, tiesa atzīst, ka ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu daļa, kuru nav sedzis Prasītājas veiktais maksājums 4,70 EUR, piedzenama no Atbildētāja par labu valstij 2,30 EUR apmērā.

[7] Civilprocesa likuma 204.[1] pants noteic, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[8] Pārrēķins uz *euro* valūtu veikts pamatojoties uz *Euro* ieviešanas kārtības likumu pēc Latvijas Bankas noteiktā lata piesaistes kursa *euro:* 1 EUR = LVL 0,702804.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 92.-97., 189.-193., 195., 204.[1] un 250.[25] pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt AS /Nosaukums A/ maza apmēru prasību par naudas piedziņu.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu AS /Nosaukums A/, reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, pamatparādu 435,91 EUR, līgumiskos procentus 266,59 EUR par laika posmu no 2010. gada 13. septembra līdz 2013. gada 28. jūnijam un līgumsodu 43,60 EUR, kā arī tiesas izdevumus 116,61 EUR, pavisam kopā 862,71 EUR (astoņi simti sešdesmit divi *euro* 71 cents).

Piedzītās summas samaksa veicama AS /Nosaukums A/, reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, AS /Nosaukums A/ kontā Nr. LV03LATB0000VIVAKARTE, ar norādi saistības pēc līguma VK10037010.

Noteikt AS /Nosaukums A/, reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, likumiskos sešus procentus gadā no piedzītās, bet nesamaksātās pamatparāda summas (435,91 EUR), ņemot vērā nosacījumu, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot nesamaksātā pamatparāda apmēru.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,30 EUR (divi *euro* 30 centi), kas iemaksājami Tiesu administrācijas kontā Nr. LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase; saņēmējs: Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr. 90001672316; BIC kods: TRELLV22; iemaksas mērķis: 21499, norādot datus personas vai lietas identificēšanai.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Maksājumu apstiprinošs dokuments sprieduma labprātīgai izpildei daļā par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu valsts labā sprieduma labprātīgas izpildes termiņā iesniedzams Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas

Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese L. Leja